

Museumsformidling

- En af museumslovens fem søjler er formidling
- de øvrige er forskning, indsamling, bevaring og dokumentation

Museernes måder at formidle på har gennemgået store forandringer i de seneste 30 år. I centrum for formidlingen er museumsgenstandene – og sådan bør det være, da det er tilstedeværelsen af de fysiske minder, der adskiller museer fra oplevelsescentre og historiske værksteder. Det er det ægte, det, der har været brugt af folk i tiden før en selv, der fascinerer museumsgæsterne og giver en følelse af forbundethed med fortiden.

Formidling på museer skal være fast forankret i den forskning, der foregår her: Ingen forskning uden formidling, ingen formidling uden forskning. Der er mange niveauer af formidling. Den "tunge" forskningsformidling i fagtidsskrifter, ph.d.-afhandlinger og i foredrag sikrer, at det, der forskes i på et museum, kommer ud til fagkolleger og andre særligt interesserede, hvor det kan indgå i deres arbejde og overvejelser. Hertil kommer den mere "populære" formidling, hvor museumsfolk holder foredrag for den store historieinteresserede gruppe, der også læser lokalhistoriske bøger og tidsskrifter, og som er flittige gæster på museernes udstillinger. Formidling i form af arrangementer som åbne udgravninger, mølledage, cigarmagerdage, sortkrudtsfestival og byvandring tiltrækker rigtigt mange lokale og turister, både de flittige museumsgæster og dem, der ellers sjældent kommer.

På Nordjyllands Historiske Museum formidles der på alle niveauer. Museet arbejder bevidst med at nå forskellige målgrupper ved hjælp af at bruge forskellige formidlingsformer. Der bliver således udgivet bøger og artikler (se eksempelvis publikationslisten bag i denne årbog) og holdt mange foredrag – både i faglige sammenhænge og som folkeoplysning. Der er i 2011 blevet åbnet adskillige udstillinger; i Hadsund er den helt nye Møllehistorisk Samling, "Stærkere end 100 mænd", åbnet som permanent udstilling, og op til jul har der været udstilling med julepyntede stuer på Hadsund Egns Museum. Hals Museum har vist en særudstilling om projektet Hals Skanse. På Aalborg Historiske Museum er åbnet to større særudstil-

I vinterferien var åbningen af en spændende grav fra jernalderen det store tilløbsstykke på Lindholm Høje Museet.

*Der farves garn ved et arrangement
på Vikingecenter Fyrkat*

linger om "Det glade Aalborg" og "Gavlhuset i Aalborg", samt en række mindre udstillinger i forhallen. Cirkusmuseet har vist udstillingen "Lille Stomp" om manegeklavnen og dværgen Jørgen Henriksen. På Lystfartøjsmuseet har Ole Ubbesens maritime akvareller været udstillede. Vikingecenter Fyrkat har kunnet fejre en forbedret skiltning, samt at markeringen af gravpladsen er blevet renoveret. Desuden åbnede Vikingecenter Fyrkat i foråret 2011 en ny mytologisk legeplads, som allerede fra starten var meget populær. Hundrevis af mennesker har deltaget i by- og naturvandring og har på denne måde lært noget nyt om de kendte omgivelser.

På Nordjyllands Historiske Museum er der hvert år en række tilbagevendende begivenheder, der følger årets og årstidernes rytme. Mange besøgende gør det til en tradition at deltage i disse begivenheder, og for museumsfolk samt frivillige giver det en stor tilfredshed år for år at kunne forbedre og udvikle arrangementerne. I 2011 blev der i lighed med andre år blandt andet holdt mølledag ved Ulsted Mølle og Havnø Mølle, mens Boldrup Museum udnyttede husmandsstedets muligheder for at vise gamle landbrugsteknikker og afholdt Pløje- og Sådag, Fåredag og Æbledag. Som de tidligere år har der været afholdt Sankt Hans aften på Lindholm Høje og Høstfest ved Havnø Mølle, og så har der selvfølgelig været et væld af aktiviteter ved juletid.

De "ferieramte" børn har kunnet deltage i aktiviteter på Fyrkat, Lindholm Høje Museet og Aalborg Historiske Museum i påskeferie, sommerferie og efterårsferie. På Lindholm Høje Museet blev der arrangeret to aktive historiedage med overnatning i telt. På Cirkusmuseet og på Boldrup Museum var der også sommerskole, hvor børn havde mulighed for at prøve kræfter med historien.

Medlemmerne af Nordjyllands Historiske Museums børneklub, Hugin og Munin-klubben, har ligeledes fået gode historiske oplevelser. Klubben har lavet sæbe og badesalt, fremstillet papir fra bunden, været i cigarmagerlære, lært at slå flint, været landbrugs-medhjælpere på Boldrup Museum og leget gamle julelege.

Formidlingen til børn er nok den, der har undergået de største forandringer. I 1961 udtalte Aalborg Historiske Museums direktør Peter Riismøller til Aalborg Stiftstidende:

"Hvert aar kommer der lærere paa museet med deres klasser for at faa historieundervisningen illustreret. Fra 12-aarsalderen begynder børnene at interessere sig for museer, men før de naar den alder, har de næppe heller meget udbytte af at komme her, rent undervisningsmæssigt."

Her i 2012 er den største gruppe af besøgende børn nok UNDER 12 år. Når de kommer til 12-årsalderen, begynder lærerne at synes, at det er svært at have børnene med. Mange moderne formidlingsprojekter retter sig mod børn og undervisning, og det er på sin plads, da det er ved skolebesøgene, at museet når "længst ud". Når en skoleklasse kommer på besøg, er det hele klassen og ikke kun de, der er vant til at gå på museum, som kommer. Langt de fleste børn synes i øvrigt at det er sjovt at komme på museum – at børn synes, museer er kedelige, er en "voksen-fordom". Nordjyllands Historiske Museums skoletjeneste er i 2011-2012, takket være en bevilling fra Kulturstyrelsens formidlingspulje, ved at få en solid fælles platform for fremtiden, så tilbuddene til museets mange brugere bliver endnu mere mangfoldige og indholdsrige.

Øjebliksbillede fra Sortkrudtsfestival i Hals, 2011. Foto: Bente Dalsgaard.